

III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

ХУДОЖНЬО-
ГРАФІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ДИЗАЙНУ

23-24 КВІТНЯ 2026 Р.
м. Одеса, Україна

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
художньо-графічний факультет
кафедра професійної освіти та дизайну**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ
ТА МИСТЕЦТВІ»**

23-24 квітня 2026 р.

Одеса, 2026

УДК: 378:[37+7]:001.895

I-66

DOI: 10.5281/zenodo.21358452

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25.06.2026 р.)

Рецензенти:

Бредньова Віра Петрівна, кандидат технічних наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Одеської державної академії
будівництва та архітектури;

Бартенєва Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

I-66 Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві : матеріали III Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса,
23-24 квітня 2026 року. Одеса: Університет Ушинського, 2026. 301 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві», яка відбулася у
Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» 23–24 квітня 2026 року. Матеріали
конференції відображають науково-дослідницькі та методично орієнтовані
підходи, а також сучасні тенденції використання інновацій і висвітлюють
актуальні проблеми освіти, дизайну та мистецтва в контексті сьогодення.

Збірник призначений для науковців (докторантів, аспірантів),
здобувачів вищої освіти вітчизняних і зарубіжних закладів, педагогічних
працівників різних типів освітніх установ, а також художників, дизайнерів і
представників творчих індустрій.

Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності в
текстах доповідей несуть їх автори.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2026

© Колектив авторів, 2026

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

23-24 квітня 2026 р.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Штайнер Тетяна Віталіївна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Заступник голови:

Лісогор Алла Вікторівна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Відповідальний секретар конференції:

Шедіна Світлана Віталіївна – викладачка-стажистка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Твердохлібова Яніна Миколаївна – виконувачка обов'язків деканки художньо-графічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Усов Валентин Валентинович – завідувач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор фізико-математичних наук, професор;

Колесова Олена Анатоліївна – кандидатка філософських наук, старша викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Кібіч Денис Олександрович – доктор філософії, викладач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Страутман Лінда Леонідівна – асистентка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

СЕКЦІЯ 3.

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ ТА ДИЗАЙНІ

Берегова Б. В., Снасскова О. П.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ «ЛЮДИНА І МОРЕ» В
КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЖАНРУ МАРИНИ 195

Brednyova V.

INNOVATIVE APPROACHES TO PROFESSIONAL GRAPHIC
TRAINING OF FUTURE DESIGNERS 201

Ватраль Б. І., Удріс І. М.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ СКУЛЬПТУРІ:
ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРМИ, МАТЕРІАЛУ ТА ХУДОЖНЬОГО
МИСЛЕННЯ 204

Ващенко Є. О., Пильнік Р. О.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДРУКОВАНОЇ ГРАФІКИ: ІСТОРІЯ,
КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВИРАЖАЛЬНІ ЗАСОБИ 209

Коломоєць Н. В., Брижата І. Г.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГРАФІКИ ТА РИСУНКУ В
КОНТЕКСТІ МИСТЕЦЬКИХ ІННОВАЦІЙ 213

Kuznetsova K., Shtainer T.

INNOVATIVE APPROACHES IN PHOTO DESIGN: THE INTEGRATION
OF DIGITAL TECHNOLOGIES AND ARTISTIC EXPRESSION 217

Кутас А. І., Пономаренко М. В.

СТИЛІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАСІБ ВИРАЗНОСТІ В МИСТЕЦТВІ
СУЧАСНОГО ГОБЕЛЕНУ 220

Макаренко С. М., Брижата І. Г.

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ХУДОЖНЬОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ У
СУЧАСНОМУ ГРАФІЧНОМУ ПОРТРЕТІ: ВІД АКАДЕМІЧНОГО
КАНОНУ ДО АВТОРСЬКОЇ СТИЛІСТИКИ 226

Малік О. В.

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПАРАДОКСИ ПОЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ ПЛАКАТА
ТА ЇХ РЕФЛЕКСІЯ В СУЧАСНОМУ ПЛАКАТІ УКРАЇНИ 231

Miroshnuchenko O.

THE ROLE OF COLOUR IN INTERCULTURAL DESIGN EDUCATION:
FORMATION OF CREATIVE IDENTITY THROUGH EDUCATIONAL
DESIGN PROJECTS 237

Ніколайчук І. Р., Удріс І. М.

ВЕЧІРНІЙ ЧАС У ПЕЙЗАЖНИХ ТВОРАХ ВІТЧИЗНЯНИХ
ЖИВОПИСЦІВ ОСТАННЬОЇ ЧВЕРТІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ 240

**ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ХУДОЖНЬОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
У СУЧАСНОМУ ГРАФІЧНОМУ ПОРТРЕТІ:
ВІД АКАДЕМІЧНОГО КАНОНУ ДО АВТОРСЬКОЇ
СТИЛІСТИКИ**

Макаренко Софія Миколаївна

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
художньо-графічного відділення факультету мистецтв
Криворізького державного педагогічного університету,
м. Кривий Ріг, Україна*

Брижата Ірина Григорівна

*науковий керівник: старший викладач
кафедри образотворчого мистецтва
Криворізького державного педагогічного університету,
м. Кривий Ріг, Україна*

Ключові слова: *графічний портрет, академічний канон,
художня трансформація, цифрові технології, антропоцентризм,
міждисциплінарний синтез.*

Сучасний канон графічного портрету перебуває на перехресті традицій та інновацій, де академізм стикається з потужним імпульсом авторського самовираження. ХХІ століття – є часом перетворень, де класичні принципи пропорційності, композиції та психологічної глибини, сформовані в рамках академічної школи, переосмислюються під впливом цифрових технологій, мультимедійності та авторського стилю митця. Як зазначає дослідник М. П. Подоляк, фундаментальним для жанру залишається саме антропоцентризм: «У центрі портретного нарису – людина. Не просто «робот», «істота», а людина з характером, з її духовністю, з конкретними вчинками... Головна особливість – розкриття духовного світу героя, окреслення його характеру» [2].

З огляду на це, метою даного дослідження є осмислення процесів художньої трансформації графічного портрета в умовах динамічного розвитку візуальної культури новітніх технологій.

Витоки цих процесів сягають доби Ренесансу, коли працювали видатні майстри (Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело, Тіціан, Дюрер), які заклали основи академічного підходу до зображення людини, сформувавши принципи анатомічної точності, гармонії та пропорційності. Саме їх відкриття сали підґрунтям для становлення художніх академій, у межах яких було систематизовано знання портретного жанру, які є беззаперечним орієнтиром художників і по сьогодні.

Проте у XX – XXI століттях відбувається нова сторінка в розвитку графічного портрету, де молоді художники переосмислюють академічну спадщину, не відкидаючи її, а трансформуючи відповідно до викликів сучасності. Графіка початку XX століття надала можливість зосередитися на сутнісних рисах у портретному зображенні, відмовившись від надмірної академічності та фотографічності й акцентувавши увагу на внутрішньому світі особистості [3]. У цьому контексті академізм виступає не як сукупність обмежень, а як «граматика» візуальної мови, без якої неможливе професійне творче висловлювання.

Розглядаючи детально освітні програми українських вищих навчальних закладів мистецького спрямування, ми можемо чітко простежити, що вивчення академічних канонів залишається базовою ланкою для формування професійної майстерності та аналітичного мислення. Проте вагомим чинником, який прискорив трансформацію мистецької освіти в Україні, стали виклики XXI ст.: пандемія COVID-19 та початок повномасштабного вторгнення у 2022 році. Ці кризові явища стали поштовхом до необхідної миттєвої адаптації академічного середовища до форматів дистанційного та змішаного навчання, що в свою чергу, стало потужним імпульсом інтенсивного розвитку інноваційних технологій, які б не лише вдосконалили освітній процес, а й почали швидко еволюціонувати під впливом глобального ринку.

Тож з кожним роком поруч із класичною базою академічних дисциплін з'являються інноваційні курси, такі як «Цифрова графіка»,

«Комп'ютерні технології», «Дизайн-проектування», «Основи мультимедіа» та інші. Вони передбачають собою глибоке опанування студентами новітніх технологій для розробки власного стилю. У цьому контексті сучасний педагог виступає не лише оратором, а як ментором який на власному прикладі демонструє студентам можливості сучасного інструментарію у розвитку себе як художника.

У такому контексті сучасний український графічний портрет виступає простором міждисциплінарного діалогу, де ґрунтовна технічна майстерність поєднується з глибокою особистісною інтерпретацією митця. Тут академічний канон перестає бути обмежувальною рамкою, а стає фундаментом знань, спираючись на які, студент може вільно стилістично експериментувати з образами людини. У зв'язку з цим доцільно виокремити такі інноваційні стратегії художньої трансформації:

- Стратегія цифрової інтеграції, що передбачає собою використання графічних редакторів, планшетів та мультимедійних засобів як новітні інструменти художнього мислення;
- Міждисциплінарний синтез, що поєднує в собі графіку з елементами дизайну, фотографії, типографіки та медіамистецтва;
- Стратегія стилістичної трансформації, яка полягає у свідомому відході від академічної точності до узагальнення, деформації та акцентуації виразних рис образу;
- Стратегія авторської індивідуалізації, що забезпечує формування унікальної художньої мови митця.

Практична реалізація цього творчого пошуку та стратегії художньої трансформації здійснюється через використання спеціалізованих цифрових інструментів, які на сьогодні є невід'ємною складовою творчого обладнання сучасного художника.

Трансформація графічного портрету в умовах розвитку цифрової доби виходить далеко за межі простої заміни традиційних інструментів новими, адже вони якісно візуалізують форми та виражальні засоби академізму, надаючи їм нової пластичності. Одним із оновлених прикладів є типографічний портрет, що базується на

органічному перехресті каліграфічної традиції, фотографічного мислення та сучасного графічного дизайну. У межах напрямку шрифт радикально змінює свою функцію: він більше не є лише засобом передачі текстової інформації, а перетворюється на рівноправний пластичний матеріал де літери та слова беруть на себе роль тонової плями формуючи об'єм, світлотінь та психологічний портрет конкретного зображуваного [1]. Таке технічне рішення використання тексту може прямо чи метофорочно доповнювати візуальний образ, створюючи багатошаровість, не порушуючи при цьому академічні анатомічні засади, а навпаки – влучно розподіляючи текстову масу для відтворення конструктивних особливостей обличчя.

Водночас, у сучасному українському графічному портреті простежується закономірний інтерес до технік, що базується на національно-культурному коді, проте їхнє втілення дедалі частіше відбувається через технологічну інтеграцію. Сучасна цифрова доба пропонує новий погляд на традиційний високий друк на народну витинанку, трансформуючи їх у візуальні форми з високим ступенем візуальної складності.

Паралельно з цим, новітнє програмне забезпечення – Adobe Photoshop, Canva, Procreate, Clip Studio Paint та інші інструменти – відкривають художнику можливість реконструювати фактури в цифровому просторі використовуючи різні «пензлі», досягаючи нового рівня стилістичної поліфонічності візуальної мови. Саме завдяки використанню аналогів та можливостей цифрових технологій сьогодні формується самобутнє обличчя сучасної української графіки.

Отже, сучасний графічний портрет на сьогодні розвивається як динамічна система, у якій академічний канон не втрачає своєї актуальності, а трансформується відповідно до вимог часу. Цифрові технології, народні традиції та авторське самовираження єдиний творчий простір, де технічна майстерність слугує засобом, який можна інтерпретувати. Графічний портрет залишається жанром глибокого гуманістичним – незалежно від інструменту чи техніки, його незмінним центром є людина, її внутрішній світ і духовна

сутність. Саме тому, при всіх видах трансформаціях, він зберігає свою художню та культурну цінність як одну з найбільших виразних форм осмислення людської особистості в мистецтві ХХІ століття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варченко. Наукова робота з архітектури. Репозиторій ПДАБА. URL: <http://srd.pdaba.edu.ua:8080/bitstream/123456789/14956/1/VARCHENKO.pdf> (дата звернення: 03.04.2026).
2. Жанровий аналіз портрета в публіцистиці. Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1308> (дата звернення: 05.04.2026).
3. Філоненко О. М. КР 2025. elibrary.kdpu.edu.ua. URL: https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/12472/1/ФілоненкоОМ-24КР_2025.pdf (дата звернення: 05.04.2026).
4. Шимкова А. В. Методичні матеріали OM1-B15. Електронний архів КПНУ. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/4911/Shymkova-AV-OM1-B15-free.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 06.04.2026).